

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül. monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstain és Voglérnél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilttéri cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délen.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1867-diki,

azaz: tizenkettődik évi folyamára.

Előfizetési ár:

Évnegyedre 3 forint o. ért.

Félévre 6 „ „ „

Egész évre 12 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Kolozsvárt, december 20-án, 1866.

A „K. Közlöny” szerkesztősége.

Pest, január 1. 1867.

(D.) Ma délelőtt féltizenegy órakor a képviselő testület tagjai minden pártáryalattól összegyűltek a Deák-kör helyiségében azon czélból, hogy a ház elnökénél és Deák Ferencz-nél újról szerencsételtésre megjelenjenek.

Igy népesen vonultak legelőbb is Szentiványihoz, kit, mint ház elnökét, mint a képviselőház vezetőjét, b. Eötvös rövid, de ismert ékesszólási beszédével üdvözölt. Ugy hiszem a lapok közleni fogják ezen szónoklatokat, s így tán fölösleges lesz azokból kivonatos közléseket tenni. Eötvös bárónak lelkesen felelt a hazafi tüzelteljes, öreg ház-elnöke, azon elhatározott, de loyális hangot tartva előadásában, mely a Deák-párt legitím és határozott irányát jellemzi.

Innen Deák Ferenczhez mentek az Angol királynő szállodába, hol a ház elnöke a képviselő felkérése folytán igen csinos és nagy tiszteletet kifejező beszéddel üdvözölte Deákot.

Deák Ferencz ily ünnepélyek alkalmával mindig különösen tűnik fel előttem, rendkívüli egyszerűsége s valóban minden affectatio nélküli természetessége miatt. Az öreg ember egy apa-társát, vagy jó bajtársát, a fiatal ember egy tisztelésre méltó urambátyját lát mindig benne, s az ő a falkyámenetek, tisztelgések közepette, vagy a zöldasztalnál, a mi az Angol-királynő éttermében, midőn a vendégek s barátai közt bizalmas adomáival enyeleg. Mindig csendes, nyugodt, egyszerű, megközelíthető, mindig hasonló önmagához, inkább vonzó, kedélyes alak, mint meghunyászkodott, s távol tartó tekintély.

Ott állott előttünk, kerek deákkalapját melle alatt fektetve kezével, haja keresetlenül fektett homlokán, bőv magyarkája pongyola egyszerűséggel volt egy helyütt átgombolva, mintha apáinknál vagy nagybácsinknál, valami fő falusi diplomatánál letünk volna újévi üdvözlőre, kinek hátmögött ott van a Kristkindli! Ugy is bánik ő mindnyájunkkal, mint barátjaival, öcseseivel, fiaival. És éppen ezen patriarchalis egyszerűségében fekszik az ő vonzó hatása. Nem keresi ő a tiszteletet, nem affectálja a nagyságot, s annál méltóbban tiszteltetik, s annál nagyobb.

Fájdalom a Kristkindli nem volt hátmögött. Dacára annak, hogy Beust ur személyesen tett nála látogatást, nem hozta le a régóta alkudozott Kristkindlit; Deák beszédje nem adja ugyan fel a reményt, de kimondja, hogy ma kevesebb remény vigasztal, mint akkor, mikor az országgyűlés összegyűlt volt tavaly. Ez elég commentarul szolgál Beust ur azon látogatásának eredményére nézve, melynek tárgyát s körülményeit a csacska napi sajtó sem tudta ekkorig leleplezni, s melyről legfeljebb Deák legbensőbb s hozzá hasonlóan hallgatni tudó barátai ha tudtak valamit.

Hogy Beust ur látogatásának igen nagy sikere nem volt, azt jellemzi azon adoma is, miképp gr. Andrásfi Bécsből, a felirat átnyújtása után visszatérve, azonnal szemlélmegyei jószágára rándult vadászni, s kikötötte, hogy neki vadászata alatt miniszterium-

ról senki se beszéljen, mert az ily fecsegőt össze találja tévesztetni a medvével.

A kormány úgy látszik még mind nem találta módját, hogyan lehet a felbomlasztott hazát visszaalkotni; de a patenseket el tudja készíteni.

A katonáskodásról szóló rendelet s törvénytervezet általában komoly aggalomba hozta az apákat. Híre futott, hogy január 7-ig előre megválthatni a gyermekeket; de e hír úgy látszik nem birt alappal, habár egy más hír tudni akarja, miképp Bécsben csakugyan találtak módot az ottani Croesusok fiai megmentésére megváltás által. Meny nyiben igaz? nem tudom. Az új katonatörvényben megdöbönt az, hogy az activ szolgálat hat évre szabatik, a mint nincsen sem Svájcban, sem Poroszországban, s miután itt kifogás nem tétetik a tanulókra nézve is, az ifjúság nevelésére, s így a népek civilisatio-jába vág ezen rendszabály. Igaz ugyan, hogy a jobb tanulók szabadsággal elbocsáthatók, de ez is a körülményektől függ, s az is megfontolandó, hogy nálunk, a ki alaposabb nevelést akar adni gyermekeinek, kénytelen azokat külföldre küldeni, miután Ausztriában s Magyarországon a felsőbb intézetek gyengén állanak.

Azonban ezen törvény végleges kivitelére nézve ő Felsége fentartja a törvényhozas intézkedését, s ez még némileg vizsgálatul szolgál e nehéz és fontos kérdésben.

Rendkívüli bir. tanács Bécsben.

1867. jan. 2-ról kelt császári pátens.

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF,

Isten kegyelméből Ausztria Császára, Magyar- s Csehország, Dalmátia, Horvátország, Szlavonia, Galiczia, Lodomeria s Illyria Királya, Jeruzsálem királya stb.

A szeptember 20-diki patens alapján kormányunk a birodalom alkotmányos intézményei ügyében az ellentétes jogigények kiegyenlítése végett magyar koronánk országainak képviselőivel megkezdte a tárgyalást.

Ezen tárgyalások állását tekintve, s a nagy fontosságu feladat alapos, minden részről igazságos és lehető gyors megoldása czéljából elhatároztuk, egyéb királyságaink és tartományaink képviselőit közreműködésre hívni fel.

Bármennyire hajlandók vagyunk figyelembe venni a birodalom egyes részeitnek jogi felfogásait, mégis első és legszentebb kötelességünknek ismerjük, a birodalom biztos fenállását és annak összes érdekeit szilárdul tekinteni czélul és végpontul.

Az időviszonyok, a birodalom helyzete egyaránt elutasíthatatlannal követelik, hogy az alkotmánykérdést illető tárgyalások a lehető legelőbb idő alatt fejeztessenek be, s hogy e szerint ama királyságok és tartományok jognézetei és igényei, melyek nem tartóznak a magyar koronához, a birodalom fenállása megszilárdításának folytonosan zsinórmértékül szolgáló nézpontjának tekintetbevételével, közös gyűltekezethen találjanak kifejezést.

A rideg ragaszkodás valamely alaki, a kiegyezési munkákat eljárás modora felett egyes egyedül uralgó nézpontokhoz a feladat megoldását megzavarva, az alkotmányos eszmét, melyet Mi határozottan fenntartunk, s a jövőre biztosítani akarunk, komolyan veszélyeztetné, s az államjogi belviszonyok végleges szabályozása elé súlyos akadályokat gördítene, úgy, hogy ezáltal az összállam veszélye a helyett, hogy eloszlatatnának, még inkább megszorítva lennének.

Midőn tehát Mi indítatva éreztük Magunkat, az említett királyságok és tartományok képviselőit egy rendkívüli birodalmi tanácsba összehívni s e meghívást az urak házára is kiterjeszteni, amay igények tekintetbevételével, melyek ama tartományok képviselőinek az 1861-diki február 26-diki birodalmi tanács statútum határozatai alapján tett több évi működése által szereztettek, ama jog elismerésével akarjuk összekötni, melylyel 1860. october 20-diki diplománk a közös érdekű kérdéseknél, képviselők küldése által az országgyűléseket felruházta.

Azt akarjuk, hogy a küldendő tagok száma minden országban megfeleljen ama számnak, melyet a birodalmi képviselőiről szóló törvény megállapít, s hogy utasítás-adás ne történjék. A kiegyezési munkákat előmozdításának sürgős szükségessége minden akadály elmellőzését parancsolja.

Az ülések és ügyleti kezelésnek nyilvánosságát illetőleg mindkét házban, melyek elnökei és al-elnökeinek kinevezését fentartjuk Magunknak, valamint minisztereink s a központi hatóságok főnökeinek azon jogosultságára nézve, hogy a tanácskozásokban részt vehessenek, az 1861-diki február 26-ról és jul. 31-dikéről kelt törvények lesznek irányadók.

Midőn az országgyűlések hat évi választási szaka már legközelebb letelik, s miután népeinknek ily nagyfontosságu feladatnál a választási jog újabb gyakorlását biztosítani akarjuk, indítatva éreztük Magunkat, az országgyűlési tagok új választását életbeléptetni. S midőn e szerint Mi népeink hazafias áldozatkész érzületére számítunk, midőn megvárjuk, hogy a helyzet mely komolyságának méltánylásában a külön érdekek készségesen alárendelik magukat az egy nagy czélnek: hogy az összbirodalom életfeltételeiben megvédessék — minisztertanácsunk meghallgatása után rendeljük, mint következők:

I. Cikk. A csehországi, dalmatiai, a galicziai, lodomeriai s az ezzel egyesült krakói, az Ens föltötti s alatti ausztriai, a salzburgi, stíriai, karinthiai, krajnai, bukovinai, morva, sziléziai, tirol, vorarlbergi, istriai, görzi és gradiskai országgyűlések feloszlatatnak.

II. Cikk. Ez országgyűlésekre szolgáló új választások azonnal megkezdendők.

III. Cikk. A megtörtént új választások alapján összegyűlendő országgyűlések, valamint Triest város tanácsa a folyó évi február 11-dikére törvényes gyűlhelyeikre összehívhatnak.

IV. Cikk. E császári pátensünk közzétételének, és a rendkívüli birodalmi tanácsba való választásokra felhívásnak kell képeznie az előterjesztések egyedüli tárgyait, illetőleg munkakörét, az egybehívott országgyűléseken és Triest város tanácsában.

V. Cikk. A rendkívüli birodalmi tanács folyó évi február 25-dikére hivatik Bécs fő- és székvárosunkba.

VI. Cikk. E rendkívüli birodalmi tanács tevékenységének egyedüli tárgyát az alkotmánykérdés feletti tanácskozásnak kell képezni.

Kelt Bécs fő- és székvárosunkban, egy ezer nyolczszáz hatvanhetedik évi január hó második napján, uralkodásunk tizenkilencedik évében.

Ferencz József, s. k. Belcerdi, s. k. Larisch, s. k. Komers, s. k. Wüllerstorff, s. k. John, s. k. altábornagy.

Legfelsőbb rendeletre:

Meyer Bernát lovag, s. k.

Deák Ferencz új évi szavai.

Mint már írtuk, s mai pesti levelünk is bővebben említi, az országgyűlés Pesten levő tagjai az új év első napján üdvözlétek kifejezésé végett d. e. 11 órakor Deák Ferencz-nél ünnepélyes látogatást tettek. A tisztelgők öbajtásait és szerencsekívánatait az alsóház elnöke Szentiványi tolmácsolta, mely hazafiai és baráti érzelmekből fakadó szavakban. Deák — feltűnőleg meglepve — s zavakkal felelt:

„Köszönöm őszinte szívessegteket.

Szálljon le rátok és családotokra az Uristen áldása; adjon nektek boldogságot, és midőn nektek kívánom: kívánom egyezsémind e szegény hazának is, mert ti nem lehettek boldogok, ha a haza nem az.

A múlt év elején mindnyájan tudtuk, hogy e terhes kötelezettség nyomja vállainkat; de hogy e kötelezettség egy év alatt annyira súlyosodjék, a mint az valóban súlyosodott, én részéről legalább nem hittem.

Annyi mindenféle csapás, társadalmi, politikai nyomor ért bennünket ez évben, hogy kibontakoznunk nagyon nehéz; nem mondom, hogy minden remény elmúlt volna, csakhogy nehezebb, mint volt.

Mi megtesztünk mindent, a mit tenni lehet; mi elmegyünk addig, a meddig menntünk szabad, s a min túlmenünk a kötelesség tiltja.

Egyre kérlek titeket: bármilyen fázadozásaink eredménye, legyen az siker vagy sikertelenség — az elsőben együtt osztozunk, a másodikban együtt szenvedünk — tehát bármilyen legyen is a jövő, a mit az Isten mindenhatósága ránk mér, ne vonjátok meg tőlem bizalmatokat, őszinte barátságokat, miután e bizalom és barátság életünknek legfőbb bíztsége.

Az ünnepelt hazafi ezen szavait lelkes éljenzések és baráti kézszorítások követték, mire a kép-

viselők eltávozván, a felsőház tagjai jelentek meg, kiknek nevében idősb báró Majthényi László szónokolt. Deák megköszönvén a mánások megemlékezését, azon hazafias kérésint intézte hozzájuk, hogy nyújtsanak segédkezt, hogy „végezzük együtt a nagy munkát, mely reánk vár.”

12 órakor indult meg a pesti polgárok hosszú menete a város házából, átnyújtandó az emlékiratot, mit mult szombatunk már közöltünk. A polgárság nevében Hajos József kir. tanácsos fejezte ki Pest városa polgárainak tántoríthatlan bizalmát és szerencsekívánatait, átnyújtván az emlékiratot.

Deák a szűnni nem akaró éljenzések csilapilása után ekkép válaszolt: „Tisztelt barátom! A legbecesebb ajándék, mivel polgártársak polgártársukat megajándékozzák, a bizalom, s én ennek teljes értékét szívből méltányolom.

A fázadozások súlya s a nehéz kötelességek teljesítésének csak ez egyedüli támaszom, mely már-már a csüggedéshez közel járó erőmet fenntartani képes; és azon hit, hogy polgártársaim a jó és becsületes, tiszta akarathoz kötik bizalmukat.

Az őszinte akarát nálam nem fog hiányozni; a siker az Isten kezében van.

Adjon Isten önöknek ez új esztendőben életboldogságot, szerencsét s jobb viszonyokat. Adja Isten, hogy e szegény nemzet a sok csapást egy ideig kipihenhesse, — hogy megkezdett művét folytathassa.

Társainak meg önök ezentúl is további szeretetökben, s bizalmukban nem sikerben, hanem a tiszta jó akarathoz helyezték.”

Alsó-Fehérmegye vingárdi választókerületének bizalmi felirata

Deák Ferenczhez.

A királyhágoninneni választókerületnek közül a vingárdi választókerület a legelső volt, mely siető bizalmi nyilatkozatát megtenni köztiszteltben álló hazánk fia politikájára iránt. Váratlanul közbejött akadályok miatt azonban csak későbbre juttathatták el hódolatteljes nyilatkozatukat rendeltetése helyére. Mint e lap m. évi 77-dik számában Pestről jelentve lön, e bizalmi nyilatkozatot június hó 12-dikén d. e. 9 órakor nyújtották át Alsó-Fehérmegye érdemes képviselői b. Kemény István és Boér János urak, rövid és meleg nyilatkozat mellett, mit nagy hazánk fia szintén meleg és szívélyes köszönettel fogadott. Ugyanakkor jelentve volt, hogy e nyilatkozat szövegét később közölhetni reméljük. Ahoz azonban csak most juthatunk; mit ez alkalommal közölni színtoly időszertinek s kedves kötelességünknek tekintünk. A szöveg következő:

„Tekintetes Deák Ferencz, pest-belvárosi képviselő úrnak, a haza bölcs és nagy fiának. Közös édes hazánk központjától, az egységes nagy magyar királyság fővárosától földrajzilag távolos, de hazafiai érzelmeink s a magyar birodalom iránti rendíthetetlen hűségünkkel fogva feloldatlan erkölcsi kapcsolatot által mintegy közvetlen odaűződő fiait ezen megyének, melyen át vagyunk hatva azon hittől, hogy e királyságbeli legmagasabb szellemi és anyagi érdekek solidaritásában s a nemzet politikai érettsége, öntudata, s hazafiai — ha kell — csodás áldozatkészségében e királyságnak oly mélyen gyökerező élettere rejlik, melyet sem a balsors — minek csapásait Isten segélyével nem egyszer kiállók — sem rossz akarat és irigység, sem celszövény és durva kény soha ki nem irthatnak.

Meg vagyunk győződve, hogy valamaddig ez életerő ellen önmagunk nem emeljük oktatlanul az irtószkőzt, valamaddig azt keblünk melegével, vérünk s utolsó falatunk odaáldozásával ápoljuk, szóval: valamaddig hazafiak maradtunk, hűvek és esztélyesek, — jöjjen a nyomás bárhonnan: ez életerő csak növekedni s a boru után felsűtő első nap-sugárra annál dúsabb és gyümölcsözőbb sarjakat fog hajtani, miként a palma a tereb alatt nő és hoz gyümölcsöket.

S meg vagyunk győződve, hogy ez életerőnél fogva, melyet századok zivatarai próbáltak meg, de el nem sorvasztathatnak, királyságunknak — valamint a multban világtörténelmileg ismeretes nagy missiót töltött be a civilisatio s alkotmányos szabadság érdekében — ugy ezutánra oly rendeltetést tartott fenn a Gondviselés, mely annak fontosságát az európai államok életének családi körében mindinkább s örökre biztosítja.

Im, itt állunk egy emberi számítás szerint nagy eseményeket, s bármilyen legyen is a sors köny-

